

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Woonbedrijf ieder1
Aangevraagde activiteiten :	WNB Ontheffing soortenbescherming Johannes van Vlotenlaan en Pieter Bothstraat Deventer
Datum ontvangst aanvraag :	13 oktober 2021
Locatie :	Johannes van Vlotenlaan en Pieter Bothstraat Deventer
Datum beschikking :	25.01.2022
Kenmerk :	D2022-01-000409
Zaaknummer :	2021-010184

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Fasering / uitvoeringsperiode	8
B.4	Soortspecifiek: Gierzwaluw	8
B.5	Soortspecifiek: Huiszwaluw	8
B.6	Soortspecifiek: Gewone dwergvleermuis	8
B.7	Soortspecifiek: Laatvlieger	9
B.8	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	13
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	13
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	13
C.2.2	Doel van het project	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	15

C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D.	SLOTCONCLUSIE	16
E.	KAARTMATERIAAL	17

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Foreest Groen Consult heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 13 oktober 2021² ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2021-010184.

Op 20³ en 21⁴ december 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van 166 woningen aan de Johannes van Vlotenlaan en Pieter Bothstraat te Deventer. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁵ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de huismus en de gierzwaluw weg te nemen⁶ en het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen of te vernielen⁷.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van 166 woningen op de locatie Johannes van Vlotenlaan en Pieter Bothstraat Deventer.

Deze ontheffing treedt in werking op 1 maart 2022 en is geldig tot en met 29 december 2023.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Plan van aanpak en werkprotocol (Foreest Groen Consult, 2021);
- Nader onderzoek (Buro Ontwerp & Omgeving, 2019);
- De aanvullingen van 20 en 21 december 2021.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van artikel 3.3 eerste lid en artikel 3.8 eerste lid van de Wnb
² Kenmerk D2021-10-002263
³ Kenmerk D2022-01-000404
⁴ Kenmerk D2022-01-000407
⁵ Op basis van artikel 3.3 eerste lid en artikel 3.8 eerste lid van de Wnb
⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb
⁷ Art. 3.5, vierde lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Deventer;
- Foreest Groen Consult [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

A handwritten signature in black ink, reading 'L. Wuijster' with a stylized flourish at the end.

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-01-000409). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Fasering / uitvoeringsperiode

5. Bij de renovatiewerkzaamheden of het voorafgaand ongeschikt maken van de woonblokken, wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van gierzwaluw, huiszwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de gierzwaluw en de huiszwaluw loopt van half april tot en met half augustus.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger loopt globaal van half mei tot en met augustus. De kwetsbare winterperiode loopt globaal van november tot en met maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. Wanneer de gevoelige perioden beginnen en eindigen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huiszwaluw, laatvlieger en de gewone dwergvleermuis. Afwijkingen van de hierboven aangegeven standaardtijden worden onderbouwd beschreven in het logboek.

6. De woonblokken waar nesten van gierzwaluw en/of huiszwaluw zijn vastgesteld worden op zijn vroegst september 2022 en buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen.
7. Het woonblok waar een verblijfplaats van de laatvlieger is vastgesteld wordt op zijn vroegst 15 oktober 2022 ongeschikt gemaakt voor vleermuizen, tussen het einde van de paartijd en het begin van de winterslaapperiode.
8. De woonblokken waar geen nesten/verblijfplaatsen van de gierzwaluw, de huiszwaluw en de laatvlieger zijn vastgesteld, maar wel verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen buiten de winterslaapperiode en de voortplantingsperiode.

B.4 Soortspecifiek: Gierzwaluw

9. Alle kopgevels binnen het plangebied worden tijdens de renovatie geschikt gemaakt voor de gierzwaluw. Dit gebeurt door alle kantpannen op overstekende wijze te plaatsen, zodat er een kier ontstaat van 3 centimeter breed, die de gierzwaluw toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen. In hoofdstuk E (figuur 10) is een foto opgenomen van de wijze van uitvoering. Dit is uiterlijk 15 april in het jaar volgend op het ongeschikt maken klaar.

B.5 Soortspecifiek: Huiszwaluw

10. Op 5 locaties in het plangebied, conform de kaart in hoofdstuk E (figuur 8), worden tijdens de renovatie kunstnesten aangebracht voor de huiszwaluw. Op elk van de 5 locaties worden 6 kunstnesten aangebracht, dus 30 kunstnesten in totaal. Een van de 5 locaties betreft de gevel waar de huidige nesten zich bevinden: Johannes van Vlotenlaan 227. De kunstnesten die worden opgehangen zijn van het type Schwegler Huiszwaluwnest 9B en/of Vivara KN HZ 03. De nesten worden opgehangen op minimaal 2 meter hoogte, direct onder een dakgoot of een overstek met witte onderkant. De nesten worden opgehangen met een vrije aanvliegroute, zonder bomen, vlaggenmasten en dergelijke voor de vliegopening en niet boven naar buiten openslaande ramen. Een modderpoel binnen 200 meter van de kunstnesten heeft een grote meerwaarde evenals het afspelen van huiszwaluwgeluiden nabij de kunstnesten vanaf eind april. De nesten zijn gereed voor aanvang van het broedseizoen volgend op het ongeschikt maken, ofwel uiterlijk 15 april volgend op het ongeschikt maken.
11. Dakoverstekken in het plangebied die aan de onderzijde wit zijn, blijven wit of worden tijdens de renovatie opnieuw wit geschilderd.

B.6 Soortspecifiek: Gewone dwergvleermuis

12. Minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden (waarbij alleen de actieve maanden april tot en met oktober meetellen) realiseert u 13 exemplaren van de vleermuiskast T3, conform de bouwtekeningen op de website www.vleermuizenindepolder.nl⁹. U plaatst de paalkasten conform de aanbevelingen in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis. De locaties van deze kasten zijn weergegeven in Hoofdstuk E.
13. De woonblokken worden ongeschikt gemaakt door het toepassen van exclusion flaps, het plaatsen van spouwborstels onder de kantpannen en het verwijderen van alle losse geveldelen en andere betimmeringen waarachter vleermuizen zich kunnen verschuilen. Na minimaal 5 dagen met geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen vindt een ecologische controle plaats. Na goedkeuring door de ecooloog, kunnen daarna de werkzaamheden beginnen. Indien niet goedgekeurd door de ecooloog dienen aanvullende maatregelen worden genomen in overleg met de provincie.
14. Tijdens de renovatie worden 52 inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis ingebouwd in de gevels binnen het plangebied. U plaatst de kasten conform de aanbevelingen in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis.
15. De kantplanken onder de dakgoten en bij de kopgevels worden met een afstand van 22 millimeter van de muur af gemonteerd. Elke 2,10 meter is vervolgens een opening van 7 cm aanwezig. Het bestaande metselwerk geeft de vleermuis voldoende grip. Hierdoor ontstaan onder de dakgoten en bij de kopgevels eveneens verblijfplaatsen voor vleermuizen die als zomer- en paarverblijf kunnen dienen.
16. Er wordt geen licht gericht op de mitigerende voorzieningen. Licht ten behoeve van de werkzaamheden is uitsluitend toegestaan als dit specifiek gericht is op de werklocatie.
17. De tijdelijke voorzieningen (de paalkasten uit voorschrift 12) mogen later eventueel worden verwijderd. Het eventuele verwijderen gebeurt minimaal drie maanden (waarbij alleen april-oktober meetellen) na het gereedkomen van de permanente voorzieningen, buiten de gevoelige perioden zoals vermeld in voorschrift 5 en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Kast die op dat moment in gebruik zijn door vleermuizen worden niet verwijderd.

B.7 Soortspecifiek: Laatvlieger

18. U realiseert vijf alternatieve permanente voorzieningen voor de laatvlieger. Eén van deze voorzieningen realiseert u op de locatie van de huidige verblijfplaats, de andere vier op andere locaties binnen het plangebied zoals aangegeven op kaart in hoofdstuk E (figuur 9). De vier op andere locaties dan de huidige verblijfplaats realiseert u uiterlijk drie maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats.
19. U realiseert de permanente voorzieningen als volgt: Omdat de kantpannen ca 3 cm overhangend worden aangebracht kan de laatvlieger de daken bereiken. Vervolgens wordt op het isolatiemateriaal over het hele dakvlak van de betreffende woning een fijne kunststof folie of hardboard geplaatst zodat de dieren grip hebben op het isolatiemateriaal. Bestaat het isolatiemateriaal aan de zichtzijde uit een ruw niet-pluizend materiaal, dan is de griplaag niet noodzakelijk. Openingen naar de nokvorsten worden niet afgedicht zodat de dieren hier ook naar toe kunnen kruipen. De bovenste 50 cm van de spouwmuur in de kopgevel wordt niet geïsoleerd. De isolatie wordt dan op de zolder aan de binnenzijde aangebracht. Is het niet mogelijk om een stukje van de spouwmuur 50 cm diepte niet te isoleren dan wordt rondom de schoorsteen een

⁹ <https://www.vleermuizenindepolder.nl/vleermuiskast-t3-bouwtekening.pdf>

tweede wand geplaatst met een interne ruimte die in verbinding staat met het te bereiken dak.

20. De woning waar de verblijfplaats van de laatvlieger is vastgesteld wordt ongeschikt gemaakt voor vleermuizen na afloop van de paartijd en voorafgaand aan de winterslaapperiode (voorschrift 7). Het ongeschikt maken gebeurt op dezelfde wijze als beschreven voor de gewone dwergvleermuis in voorschrift 13.

B.8 Overige zaken

21. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.
22. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁵ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de gierzwaluw en de huiszwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹⁵ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woonstichting Ieder1 is voornemens 166 woningen aan de Johannes van Vlotenlaan en de Pieter Bothstraat te renoveren. De renovatie bestaat onder andere uit het vervangen van de daken en het isoleren van de spouwmuren. De planning is dat alle woningen worden gerenoveerd gedurende 2022. Een deel van de woningen wordt in het voorjaar (voor de bouwvak) gerenoveerd en een deel in het najaar (na de bouwvak).

C.2.2 Doel van het project

Met de renovatie wordt beoogd de bewoners te beschermen tegen tocht en vocht en de woningen energiezuiniger te maken om zo een bijdrage te leveren aan het tegengaan van klimaatverandering conform het Klimaatakkoord.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gierzwaluw en de huiszwaluw van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁶ en voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁷.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 maart 2022 tot en met 29 december 2023.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Plan van aanpak en werkprotocol (Foreest Groen Consult, 2021);
- Nader onderzoek: Huismus, Gierzwaluw, vleermuizen (Buro Ontwerp & Omgeving, 2019);
- Kaart van het plangebied
- Machtiging

C.2.6 Aanvullende gegevens

Op 20 december 2021 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 20¹⁸ en 21¹⁹ december 2021 ontvangen.

¹⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁷ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁸ Kenmerk D2022-01-000404

¹⁹ Kenmerk D2022-01-000407

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport "Nader onderzoek: Huismus, gierzwaluw, vleermuizen" (Buro Ontwerp & Omgeving, 2019)²⁰ en in de aanvulling van 21 december 2021 wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Onderzoek naar de gierzwaluw conform het Kennisdocument Gierzwaluw met drie veldbezoeken;
- Onderzoek naar de huismus conform het Kennisdocument Huismus met twee veldbezoeken;
- Onderzoek naar vleermuizen conform het Vleermuisprotocol 2017 met vijf veldbezoeken.

Wij beoordelen het onderzoek als voldoende en op de juiste manier uitgevoerd, aangezien de vigerende protocollen zijn gevolgd.

Tijdens het nader onderzoek zijn de volgende ecologische functies vastgesteld:

- 6 nesten van de gierzwaluw;
- 6 nesten van de huiszwaluw;
- 13 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (5 zomerverblijfplaatsen, 6 paarverblijfplaatsen, 2 gecombineerde verblijfplaatsen);
- 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan 6 nesten van de gierzwaluw, 6 nesten van de huiszwaluw, 13 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en 1 verblijfplaats van de laatvlieger verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Plan van Aanpak bij de aanvraag²¹, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gierzwaluw, de huiszwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- De gevoelige perioden van de betrokken soorten worden ontweken;
- Voor de gewone dwergvleermuis worden vooraf tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van paalkasten;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de woonblokken ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De gierzwaluw en de huiszwaluw zijn in Afrika tijdens de start van de werkzaamheden;
- Alle kopgevels worden geschikt gemaakt als nestlocatie voor de gierzwaluw;
- Voor de huiszwaluw worden 30 kunstnesten opgehangen;
- Voor de gewone dwergvleermuis worden 52 inbouwkasten ingebouwd en de planken onder de dakgoot worden aangepast.
- Voor de laatvlieger worden 5 dakvlakken geschikt gemaakt, waarvan 4 ruim voorafgaand aan het ongeschikt maken van de verblijfplaats.

Omdat de gierzwaluw, de huiszwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger dankzij de maatregelen aanwezig kunnen blijven in het plangebied en buiten het plangebied ook voorkomen, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

²⁰ Paragraaf 2.1

²¹ Hoofdstuk 4 t/m 9

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van 166 woningen leiden tot het beschadigen en vernielen van nesten van de gierzwaluw en de huiswaluw en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.5 lid 4 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De activiteit is locatiespecifiek. Het energiezuiniger maken van deze woningen kan niet op een andere locatie. Het energiezuiniger maken van de woningen kan niet op een manier die gunstiger is voor de gierzwaluw, de huiswaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Een mogelijk alternatief om dit doel te bereiken is bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw, maar dit is niet gunstiger voor deze soorten. De werkwijze en de planning zijn aangepast aan de ecologie van de betrokken soorten. Een alternatieve werkwijze en/of planning is daarom niet gunstiger.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag²² nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Het verduurzamen, ofwel energiezuiniger maken, van de woningen is nodig in het kader van de energietransitie en het klimaatakkoord. Uiteindelijk is het doel om klimaatverandering tegen te gaan. Indien de aarde sterk opwarmt, is dit van grote negatieve invloed op de gezondheid en de veiligheid van de inwoners.

Het veranderende klimaat kan nadelig zijn voor onze gezondheid. Denk aan luchtwegproblemen door luchtvervuiling, of meer allergieën. Door veranderingen in temperatuur, vochtigheid en neerslag kunnen infectieziekten meer ruimte krijgen.²³ Daarmee is klimaatverandering een bedreiging voor de volksgezondheid. Daarnaast leidt klimaatverandering tot zeespiegelstijging. Zeespiegelstijging is specifiek in Nederland een bedreiging voor de openbare veiligheid.

Het verduurzamen van woningen is daarmee van belang in het kader van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁴ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁵. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²² Plan van aanpak: Bijlage 2

²³ Bron: www.rijksoverheid.nl

²⁴ Art. 1.10, derde lid Wnb

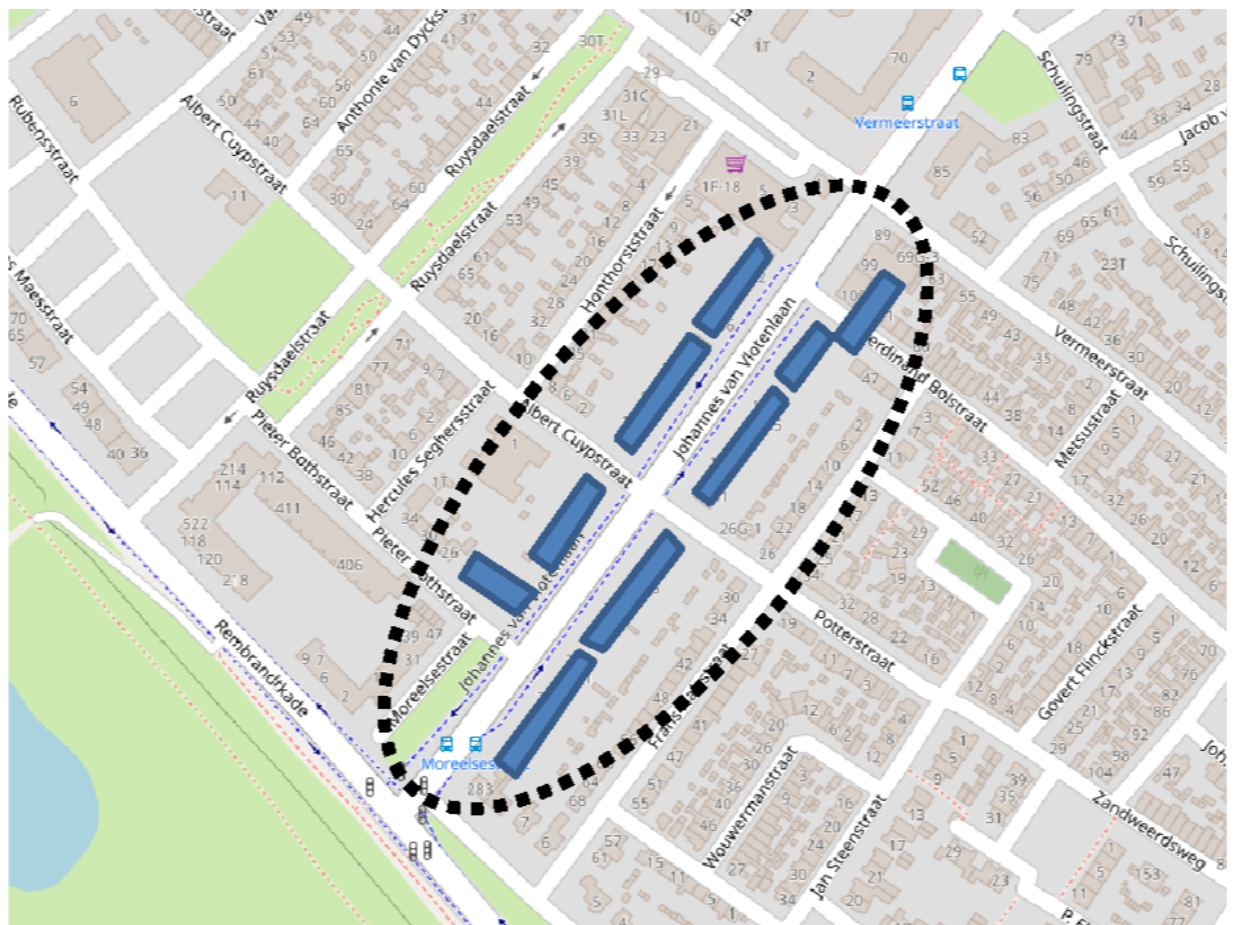
²⁵ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

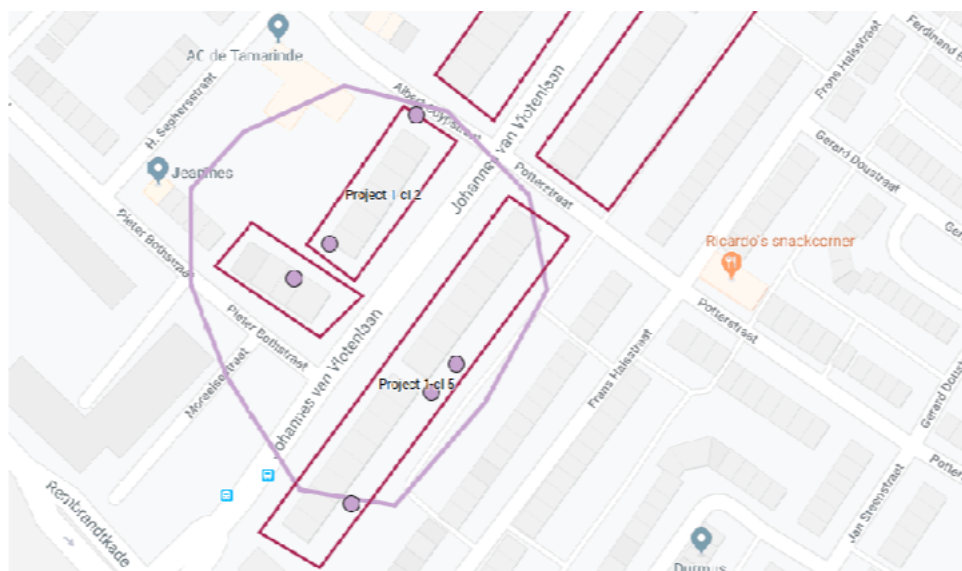
De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en verblijfplaatsen van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen en te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

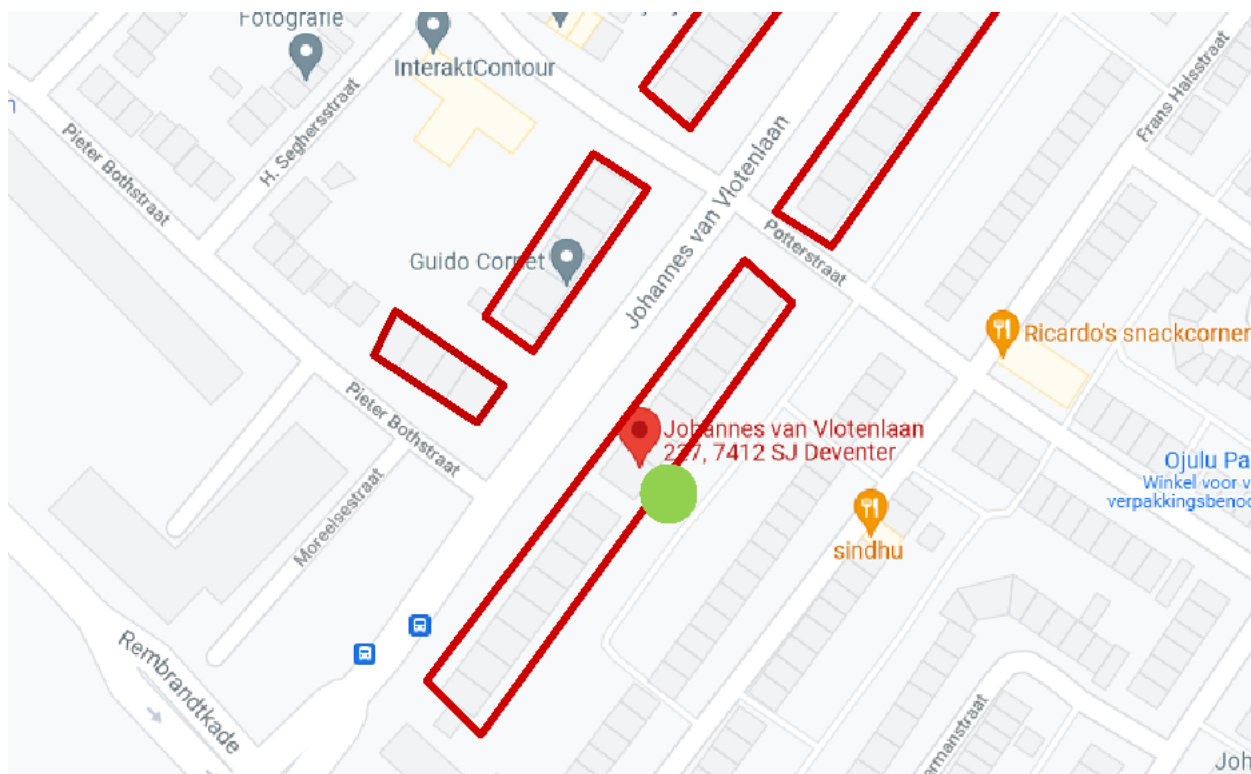
E. Kaartmateriaal

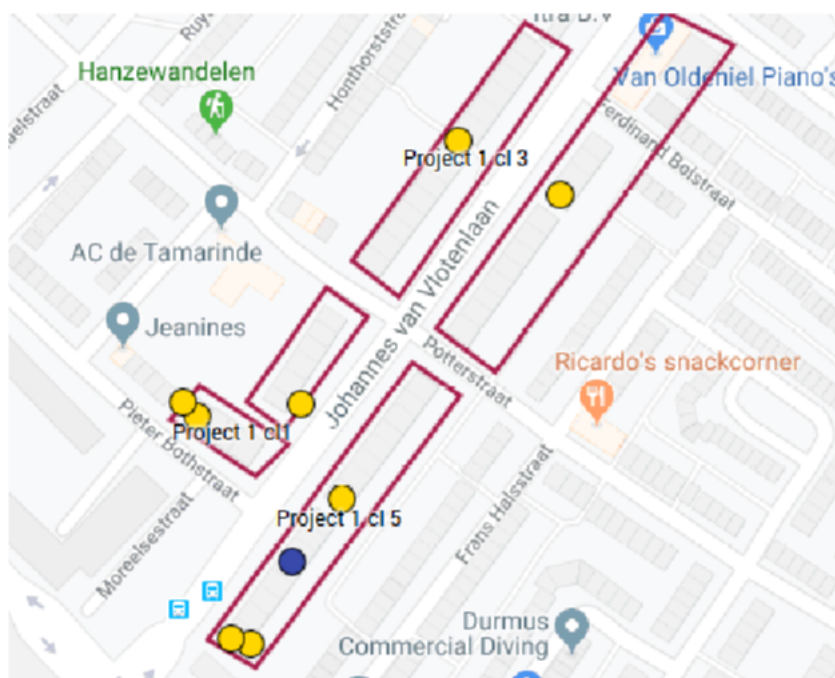
Figuur 1: Plangebied 166 woningen aan Johannes van Vlotenlaan en Pieter Bothstraat te Deventer (blauw)

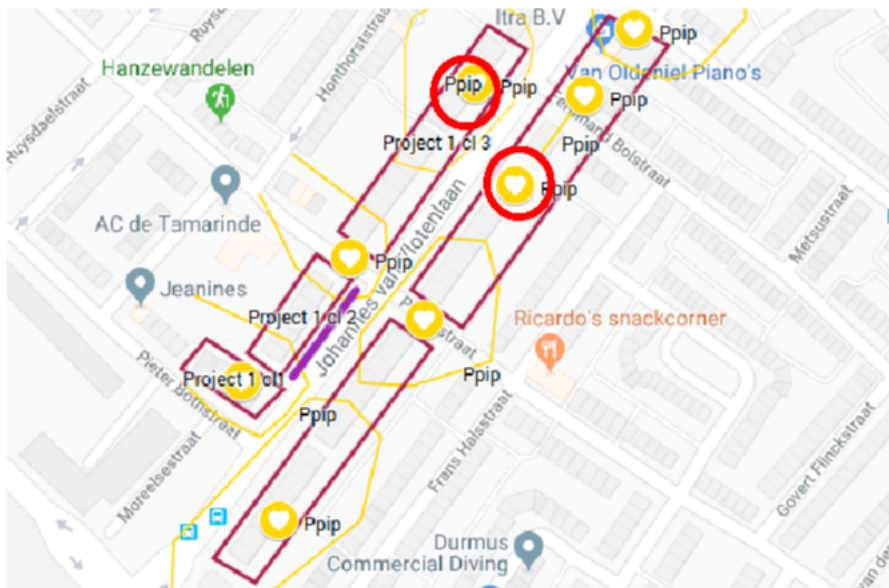
Figuur 2: Aangetroffen nesten van de gierzwaluw (paarse stippen)

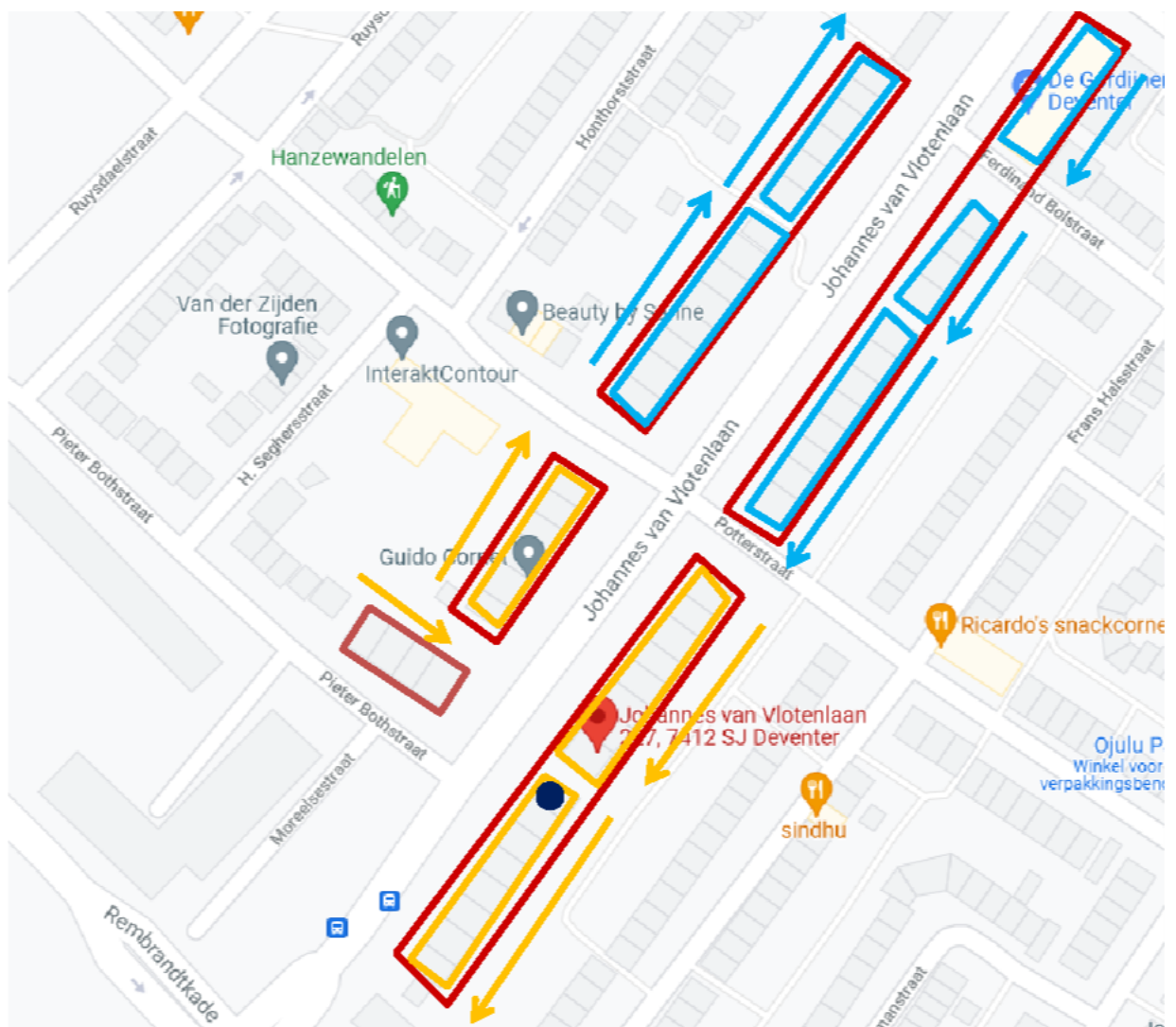
Figuur 3: Locatie van de 6 aangetroffen nesten van de huiszwaluw (groene stip)

Figuur 4: De aangetroffen zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. Gele stip: Gewone dwergvleermuis. Blauwe stip: Laatvlieger.

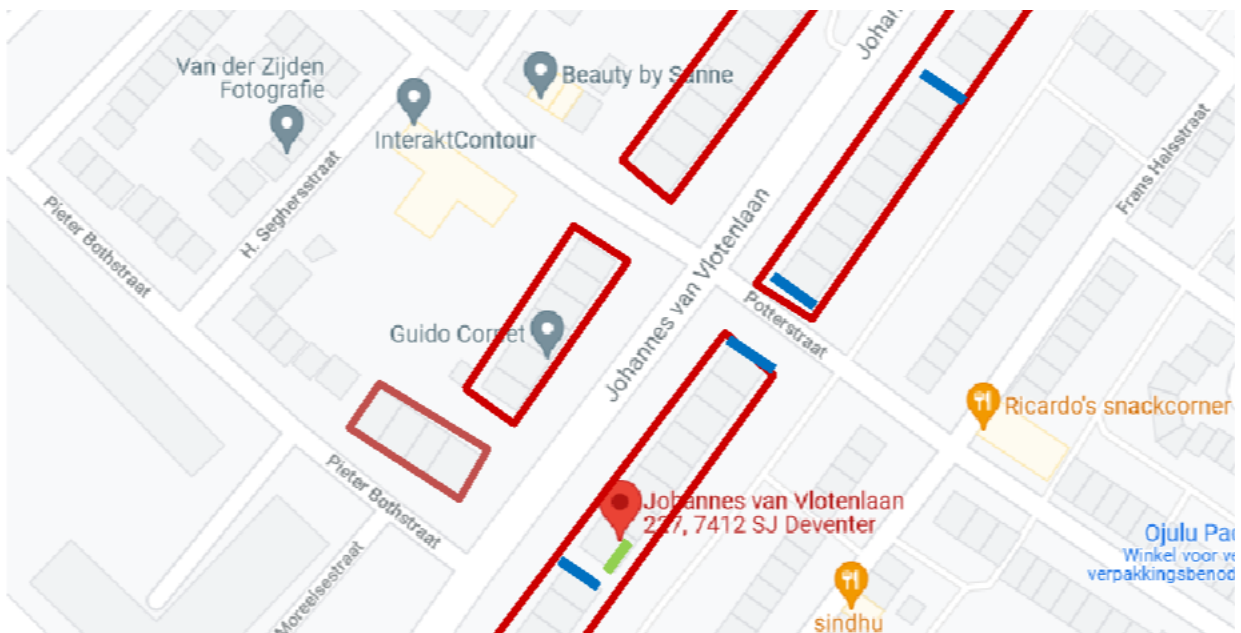
Figuur 5: Vastgestelde paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (geel omrand hartje). De rode cirkels geven de paarverblijfplaatsen weer die tevens als zomerverblijfplaats worden gebruikt.

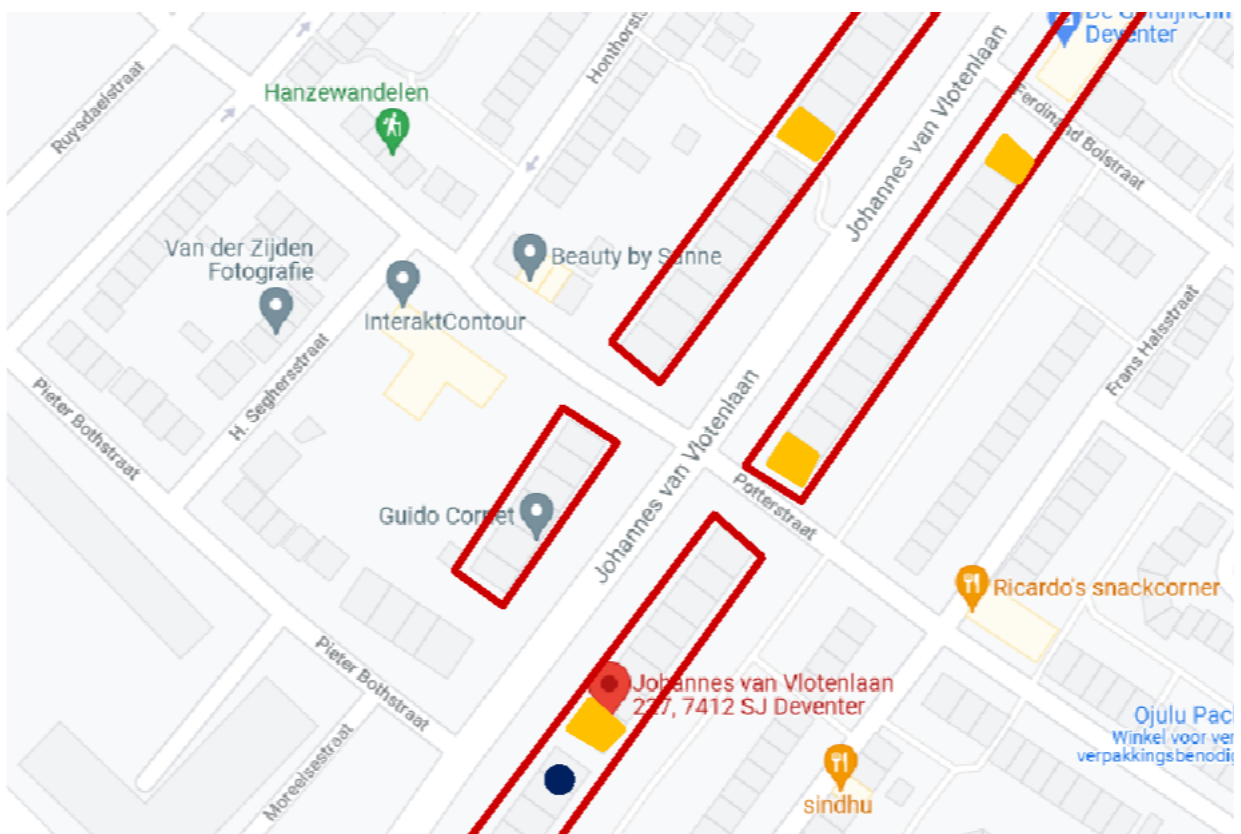
Figuur 6: De fasering van de werkzaamheden. De blauwe woningen zijn gepland voor de bouwvak van 2022, de gele woningen na de bouwvak van 2022. De blauwe stip duidt de verblijfplaats van laatvlieger aan, die tussen 15 en 31 oktober ongeschikt wordt gemaakt.

Figuur 7: De locaties van de 13 tijdelijke vleermuiskasten (rode blokjes).

Figuur 8: Locaties waar de 30 kunstnesten voor de huiszwaluw worden gerealiseerd. Bij elke gekleurde balk worden 6 kunstnesten opgehangen. Groen: langsgevel waar de huidige nesten zich bevinden. Blauw: Kopgevel waar aanvullend kunstnesten worden geplaatst.

Figuur 9: Locaties waar een voorziening wordt gerealiseerd voor de laatvlieger. Blauw: Huidige verblijfplaats. Geel: aanvullende locaties.

Figuur 10: Visualisatie overhangende kantpan met 3 centimeter ruimte.

Figuur 11: Visualisatie voorziening voor de laatvlieger. Blauw: Dakvlak wordt voorzien met vleermuisvriendelijk materiaal. Rode lijn: de bovenste 50 centimeter in de spouw wordt niet gevuld met isolatiemateriaal.